GRAS ADVIES GROEN RECREATIE SPORT



Rapportage Quickscan Wet natuurbescherming

Eikenstraat 5, Ellecom

Projectcode: P03110

Versie: 1

ONDERDEEL VAN DAGNL. DE ADVIESGROEP NEDERLAND

Colofon		
Titel:	Rapportage Quickscan Wet natuurbescherming	
	Eikenstraat 5, Ellecom	
Projectcode	P03110	
Versie:	1.0	
Datum	8-2-2023	
Opdrachtgever:	BOEi Daam Fockemalaan 22, 3818 KG Amersfoort, Nederland	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email:	ecologie@grasadvies.nl	
Website:	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon:	M.W.J. Witjes	
Telefoon:	074 - 2020258	
Email:	michael.witjes@grasadvies.nl	

Inhoudsopgave

Samenvatting 5
1 Inleiding 6
2 Wet natuurbescherming 7
2.1 Beschermde gebieden 7
2.1.1 Natura 2000 7
2.1.2 Natuurnetwerk Nederland 7
2.2 Beschermde soorten 8
2.3 Ontheffing of vrijstelling Wet natuurbescherming 8
2.4 Invasieve soorten 8
3 Projectgebied 10
3.1 Gebiedsbeschrijving 10
3.2 Beoogd projectresultaat 11
4 Onderzoeksopzet 12
5 Resultaten 13
5.1 Beschermde gebieden 13
5.1.1 Natura-2000 13
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland 13
5.2 Beschermde soorten 14
5.2.1 Bekende waarnemingen 14
5.2.2 Resultaten veldbezoek 15
6 Conclusie en aanbevelingen 19
6.1 Beschermde gebieden 19
6.2 Beschermde soorten 19
6.2.1 Flora 19
6.2.2 Zoogdieren 19
6.2.3 Zoogdieren: vleermuizen 19
6.2.4 Vogels 19
6.2.5 Reptielen 20
6.2.6 Vissen en amfibieën 20
6.2.7 Ongewervelden 20
Bronnen 21

Bijlagen

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Impressie projectgebied

Bijlage 3: Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna

Bijlage 4: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Samenvatting

De initiatiefnemer is voornemens om in het projectgebied aan de Eikenstraat 5 in Ellecom renovatiewerkzaamheden uit te voeren, en her in te richten met woningen en kantoren. Om het projectgebied te controleren op eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

1. De aanwezigheid van beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Dit betreft de aanwezigheid van diverse soorten uilen, huismus, gierzwaluw, vleermuizen, steenmarter, rugstreeppad en reptielen. Omdat de aanwezigheid van deze soorten niet kan worden uitgesloten raden wij aan om een vervolgonderzoek uit te laten voeren.

2. Er komt Japanse duizendknoop (Fallopia japonica) voor binnen het projectgebied. Dit is een schadelijke invasieve exoot die op den duur schade kan veroorzaken aan fundering, verhardingen, infrastructuur, rioleringen en drainagebuizen (NVWA 2021). Ook ondermijnt de soort de stabiliteit van oevers, dijken en taluds door het wegconcurreren van (grasachtige) vegetatie. Het advies is daarom om deze soort te bestrijden.

3. Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied als broedlocatie (gaan) gebruiken. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk, onder voorwaarde dat er buiten het broedseizoen om wordt gewerkt. Of onder voorwaarde dat eventuele nesten in de bosschages tijdens het broedseizoen niet worden verstoord. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Mocht er binnen het broedseizoen werkzaamheden gepland staan dan moet het gebied maximaal drie dagen vóór aanvang van de werkzaamheden door een ecoloog worden vrijgegeven middels een broedvogelinspectie. Tijdens de werkzaamheden wordt aangeraden mitigerende maatregelen te treffen om het gebied broedvrij te houden.

4. De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur.

1 Inleiding

In opdracht van BOEi is een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Eikenstraat 5 in Ellecom. De initiatiefnemer is voornemens om het gebouw, een turnhal uit 1943, te renoveren. De exacte planning en werkzaamheden zijn nog niet bekend.

De geplande werkzaamheden hebben mogelijk invloed op (beschermde) flora en fauna. Tijdens een verkennend onderzoek, de quickscan, wordt de invloed van het project op (beschermde) flora en fauna beoordeeld. Tijdens deze quickscan is de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten in en in de directe omgeving van het projectgebied inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie zijn uitspraken gedaan over mogelijke effecten van het voorgenomen project. Deze vindt u terug in de voorliggende rapportage.

De quickscan is met een enkel locatiebezoek, een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Zodoende kan er slechts in beperkte mate uitsluitsel gegeven worden over de aanwezige flora en fauna. Wanneer wij redelijkerwijs verwachten dat het uitvoeren van het project een negatief effect heeft op beschermde gebieden, houtopstanden en/ of beschermde flora en/ of fauna, kan nader onderzoek gewenst zijn.

2 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving, bestaande uit de 'Natuurbeschermingswet 1998', de 'Boswet' en de 'Flora- en Faunawet', is per 1 januari 2017 vervangen door de 'Wet natuurbescherming'. Het bevoegd gezag ligt bij de provincies. Dit hoofdstuk licht de inhoud van de Wet natuurbescherming toe. De Wet natuurbescherming is gericht op het beschermen van:

- beschermde gebieden
- beschermde soorten

Omdat het projectgebied geen effect heeft op bestaande houtsopstanden is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

2.1 Beschermde gebieden

2.1.1 Natura 2000

De bescherming van de ruim 160 Natura 2000-gebieden in Nederland wordt gewaarborgd in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Er wordt bij ieder project (activiteit of handeling), zowel binnen als buiten Natura-2000 gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. De volgende verboden gelden namens artikel 2.7, 2e lid:

- De kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- Een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen

Wanneer een project één of beide verboden dreigt te overtreden kan het bevoegde gezag een vergunning verlenen. Hiervoor dient een groter maatschappelijk belang aanwezig te zijn en een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: 'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling hiervan. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, ofwel EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden.

Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is ook van belang voor ruimtelijke plannen. Projecten worden getoetst aan de hand van de 'Spelregels EHS' (uitwerking van gemeenschappelijk opgesteld beleidskader). Deze spelregels zijn verweven in het provinciaal beleid.

Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen in het NNN die afwijken van het bestemmingsplan en met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven.

Het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro, 2.10) voorziet juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken);
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, Nederlandse deel Noordzee en Waddenzee;

- alle Natura 2000-gebieden.

2.2 Beschermde soorten

De wet natuurbescherming heeft als doelstelling het beschermen en in standhouden van de Nederlandse natuurgebieden en bescherming van de Nederlandse Flora & Fauna (Bijlage 1).

De Wet natuurbescherming deelt soorten in drie beschermingsregimes in:
- soorten van de Vogelrichtlijn (alle van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten)
- soorten van de Habitatrichtlijn
- andere soorten

Daarnaast zijn er:
- vrijgestelde soorten (bepaald per provincie en landelijk)
- jaarrond beschermde vogelnesten

En bestaat er:
- de zorgplicht

2.3 Ontheffing of vrijstelling Wet natuurbescherming

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan door een ontheffing of vrijstelling. Om te bepalen of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling, is er een stappenplan opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria worden voldaan:
- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5a).
- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5b3).
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5c).

2.4 Invasieve soorten

Per 3 augustus 2016 is het verboden (EU-exotenverordening 1143/2014) om schadelijke exotische planten en dieren te:
- bezitten;
- verhandelen;
- kweken;
- gebruiken;
- transporteren ;
- vrijlaten.

Verder geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. Als dat niet lukt, moeten er maatregelen worden getroffen om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding zoveel mogelijk wordt voorkomen. In Nederland zijn de provincies verantwoordelijk voor de aanpak van de invasieve exoten die in 2016 en 2017 op de lijst zijn geplaatst. Uitgezonderd de wolhandkrab en de Amerikaanse rivierkreeft daar is het Rijk verantwoordelijk voor en de beverrat daar zijn waterschappen verantwoordelijk voor. Op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) is de (dynamische) lijst te vinden van soorten die op de Unielijst staan (NVWA 2022). Deze invasieve soorten brengen schade toe aan de biodiversiteit en/of

ecosysteemdiensten, of zullen dat in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. Daarnaast kunnen ze nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie.

3 Projectgebied

Tijdens een quickscan wordt onderscheid gemaakt tussen het projectgebied, daar waar de werkzaamheden plaatsvinden, en het onderzoeksgebied, de directe omgeving van het projectgebied. Het onderzoeksgebied wordt bepaald aan de hand van de afstand waarbinnen beschermde diersoorten verstoring kunnen ondervinden van de voorgenomen/verwachte werkzaamheden.

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied is gelegen in de provincie Gelderland aan de Eikenstraat 5 in Ellecom (Afbeelding 3.1). Het is gelegen in het buitengebied en is omgeven door bossen en weilanden. In de huidige situatie is het gebied bebouwd met een oude turnhal, twee bijgebouwen, een “tiny house” en braakliggend terrein (Afbeelding 3.2). Direct rondom het projectgebied ligt een sportveld, een parkeerplaats en bos (Bijlage 2).

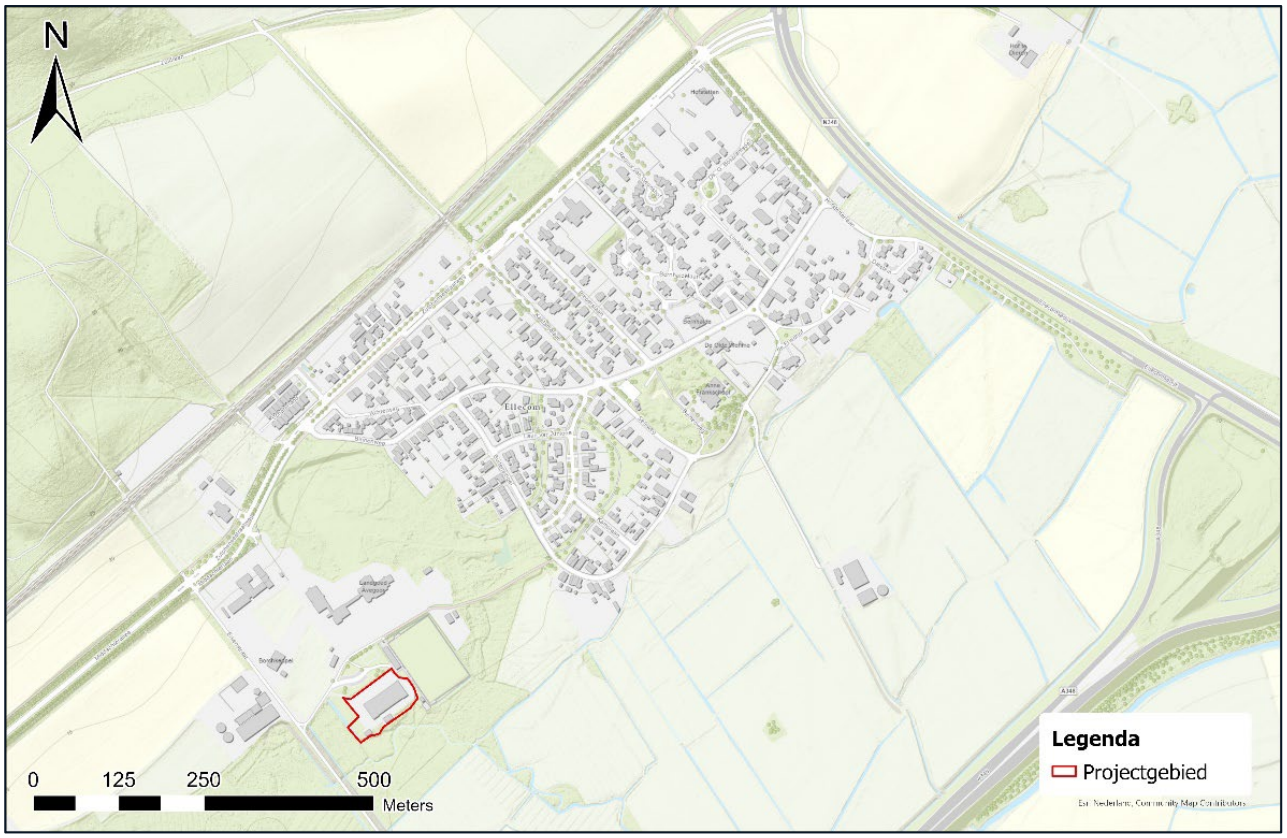

Afbeelding 3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).



Afbeelding 3.2. Luchtfoto van het projectgebied (rood kader).

3.2 Beoogd projectresultaat

De initiatiefnemer is voornemens om het gebouw, een turnhal uit 1943, te renoveren. De exacte planning en werkzaamheden zijn nog niet bekend. De globale plannen zijn:

- Kantoren aan de kopse kant bij het sportveld
- Twee woningen in de andere kopse kant
- Voor de hal in het midden van het gebouw zijn twee scenario's: tiny houses of zakelijk verhuur (cultureel centrum).

4 Onderzoeksopzet

Bij het uitvoeren van deze quickscan is onderzocht of het voorgenomen project mogelijk effect heeft op beschermde gebieden, plant- en diersoorten. Hiervoor is zowel een voor- als een locatieonderzoek uitgevoerd, gevolgd door een effectenbeoordeling.

Tijdens het vooronderzoek is informatie verzameld over:
- het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving;
- waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving. Hierbij zijn de Nederlandse Database Flora en Fauna (NDFF) en de verspreidingsatlas geraadpleegd.

Tijdens het locatieonderzoek is gekeken naar:
- aanwezigheid van beschermde plantensoorten;
- aanwezigheid van (sporen van) beschermde diersoorten;
- aanwezigheid van leefgebieden/ soort-specifieke functies voor beschermde soorten (oppervlaktewater, schuilgelegenheden, specifieke plantensoorten/ lijnvormige elementen).

Het onderzoeksgebied is ter plaatse bepaald door een deskundig ecoloog a.d.h.v. de verwachtte invloed van het project op beschermde flora en fauna. Het bezoek is uitgevoerd tijdens droge weersomstandigheden met een maximale windkracht van 3 Bft.

De ecoloog van GRAS Advies spant zich maximaal in om het onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Bij de effectenbeoordeling zijn de resultaten van het vooronderzoek, het locatiebezoek en het voorgenomen project in overweging genomen. Daarmee kan GRAS Advies een goede inschatting maken van de invloed van het voorgenomen project op beschermde natuurgebieden, (potentieel) aanwezige beschermde soorten en al dan niet aanwezige houtopstanden.

Vleermuizen
Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is gelet op de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen binnen en rondom het projectgebied. Dit wordt gedaan a.d.h.v. sporen, algemene geschiktheidsbepalingen voor verblijfplaatsen en geluiden (wanneer het locatiebezoek in de avonduren plaatsvindt). Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten en kieren van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarnaast is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende Vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Hierbij gaat het om objecten die voor de vleermuis van belang zijn en die door de beoogde activiteit of het plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

5 Resultaten

5.1 Beschermde gebieden

5.1.1 Natura-2000

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (Afbeelding 5.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe op ca. 400m afstand van het projectgebied. Het wordt hiervan gescheiden door gebouwen, weilanden en bomenlanen.

Omdat het projectgebied zich buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied bevindt, gecombineerd met de beperkte ingreep en afstand tot het projectgebied kan verstoring van het Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten.

Eventuele effecten van de stikstofemissie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden en het toekomstig gebruik vallen buiten het kader van dit onderzoek.

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Afbeelding 5.1). Het dichtstbijzijnde gebied ligt tegen de grenzen van het projectgebied aan.

Omdat het projectgebied zich buiten de begrenzing van het NNN bevindt, gecombineerd met de beperkte ingreep, kan verstoring van het NNN-gebieden op voorhand worden uitgesloten.

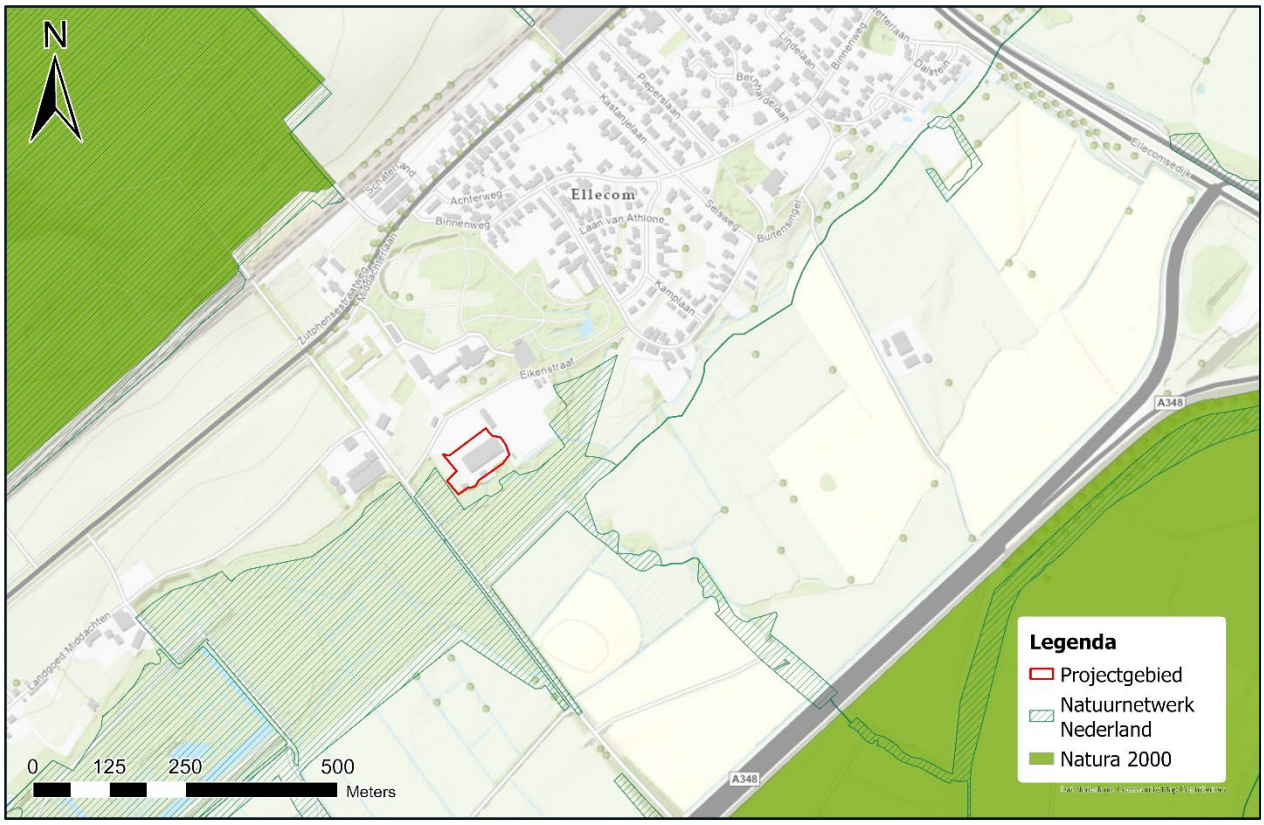

Afbeelding 5.1. Ligging van het projectgebied (rood kader) t.o.v. Natura 2000 (groen) en NNN-gebied (gearceerd).

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bekende waarnemingen

GRAS Advies heeft vooronderzoek verricht alvorens het projectgebied te hebben bezocht. Hiervoor is voornamelijk de NDFF geraadpleegd. Dit resulteert in een overzicht van mogelijk aanwezige en te verwachten beschermde soorten binnen en rondom het projectgebied. Deze database bevat alleen gevalideerde waarnemingen. NDFF is echter een hulpmiddel. Wanneer een soort niet geregistreerd staat in de NDFF omgeving, houdt dit niet in dat deze daar ook daadwerkelijk afwezig is.

Met behulp van NDFF zijn in het projectgebied en de directe omgeving daarvan de waarnemingen van beschermde soorten in de afgelopen vijf jaar verzameld.

Flora
In de directe omgeving van het projectgebied zijn bekende waarnemingen van reuzenbalsemien. Dit is een invasieve exoot.

Vleermuizen
In de directe omgeving van het projectgebied zijn bekende waarnemingen van gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger.

Overige zoogdieren:
In de directe omgeving van het projectgebied zijn bekende waarnemingen van wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter, boommarter, eekhoorn, das, bever, ree, aardmuis, dwergspitsmuis, veldmuis en huisspitsmuis.

Vogels:

Vogels jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 4	Vogels jaarrond beschermde nesten als er sprake is van ecologisch zwaarwegende reden categorie 5
Kerkuil	Boomklever
	Bosuil
	Groene specht
	Grote bonte specht
	Huiszwaluw
	Kleine bonte specht
	Zwarte roodstaart

Tabel 5.1. Bekende NDFF waarnemingen van beschermde vogels in en rondom het projectgebied.

Reptielen
In de directe omgeving van het projectgebied zijn bekende waarnemingen van gladde slang, ringslang en muurhagedis.

Vissen en amfibieën
In de directe omgeving van het projectgebied zijn bekende waarnemingen van bruine kikker, gewone pad en groene kikker (soort onbekend) en kleine watersalamander.

Ongewervelden
In de directe omgeving van het projectgebied zijn bekende waarnemingen van kleine ijsvogelvlinder.

5.2.2 Resultaten veldbezoek

Datum	1-2-2023
Weer	Droog, bewolkt, 6 ˚C, westenwind, 3 Bft

Tabel 5.2. Gegevens locatiebezoek.

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de aanwezige planten- en diersoorten in en rondom het projectgebied. Naast de aanwezige soorten is er ook gezocht naar sporen zoals nesten, poot afdrukken, wildwissels en uitwerpselen.

Flora
Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting van het projectgebied kan er redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Er zijn wel exoten vallend onder de Unielijst exoten waargenomen. Binnen het projectgebied is Japanse duizendknoop waargenomen (Afbeelding 5.2).



Afbeelding 5.2. Japanse duizendknoop.

Zoogdieren
Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving kunnen soorten als egel, haas, konijn en algemene muizensoorten worden verwacht. Het projectgebied is onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. De bovengenoemde soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming ‘andere soorten’, maar staan ook in de categorie ‘vrijgestelde soorten’ (Hunink, 2022). Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling voor deze soorten geldt. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Kleine marterachtigen
De omgeving van het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Binnen de grenzen van het projectgebied ontbreekt het echter aan geschikt foerageergebied in de vorm van bomen en bosschages. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen en/of mitigerende maatregelen is niet nodig.

Steenmarter
Er zijn waarnemingen bekend van steenmarter en boommarter in de directe omgeving van het projectgebied. Tijdens het veldbezoek zijn in het projectgebied sporen gevonden van steenmarter (Afbeelding 5.3). Verder zijn er ingangen gevonden die groot genoeg zijn voor steenmarter. Er zijn geen boomholtes aangetroffen die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor boommarter.



Afbeelding 5.3. Sporen en ingangen van steenmarter.

Zoogdieren: vleermuizen
Het projectgebied is geschikt als foerageerlocatie voor vleermuizen. De geplande ontwikkelingen hebben betrekking op deze foerageerlocatie. Van het verdwijnen van potentieel foerageergebied van de vleermuis is sprake. De in het pand gevonden vlindervleugels zijn een indicatie voor foerageergebied van de gewone grootoorvleermuis (Afbeelding 5.4). In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageerhabitat aanwezig in de vorm van bomenlanen waardoor er geen sprake is van een essentieel foerageergebied.

Er is sprake van lijnvormige structuren binnen het projectgebied. Een functie als vliegroute voor vleermuizen is daarom binnen het projectgebied mogelijk aanwezig. Door de aanwezigheid van voldoende lijnvormige structuren in de omgeving in de vorm van bomenlanen is er geen sprake van een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Binnen het projectgebied zijn openingen aangetroffen die groot genoeg zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Aan alle zijdes van het gebouw zijn openingen gevonden in de vorm van stootvoegen, gaten in muren en kozijnen, ventilatiekanalen en twee schoorstenen. Ook zijn er sporen van vleermuizen aangetroffen die op een verblijfplaats duiden (Afbeelding 5.4). De aanwezigheid van verblijfplaatsen binnen het projectgebied kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.



Afbeelding 5.4. Openingen en sporen van vleermuizen.

Vogels
Tijdens het veldbezoek zijn de bomen en bosschages gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Er zijn in de bomen geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen. Voor gebouw bewonende broedvogels zoals huismus en gierzwaluw, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, geldt dat het gebouw wel geschikt is als potentiële nestlocatie.

In het gebouw zijn braakballen gevonden van uilen. Verder zijn er veren van kerkuil gevonden. In de zolder van het gebouw is tevens een nest gevonden. In een van de bijgebouwen hangt een uilenkast (Afbeelding 5.5).



Afbeelding 5.5. Nest. Nestkast, braakballen en veren van uilen.

Het projectgebied is (onderdeel van) het leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie (gaan) gebruiken. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Als toch gewerkt

wordt tijdens het broedseizoen, dienen de aanwezige bosschages niet te worden verstoord. Ook is het mogelijk vlak voor de werkzaamheden het onderzoeksgebied te laten controleren op de aanwezigheid van broedende vogels door een deskundig ecoloog.

Reptielen
Tijdens het veldbezoek zijn er geen (sporen van) beschermde reptielen waargenomen. Echter zijn er binnen het projectgebied wel geschikte biotopen voor beschermde soorten waargenomen (Afbeelding 5.6). In het projectgebied liggen op meerdere plaatsen tegels, dakpannen en puin, dit kan gebruikt worden als verblijfplaats voor beschermde reptielen.



Afbeelding 5.6. Potentiële verblijfplaatsen van beschermde reptielen.

De aanwezigheid van beschermde reptielen kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Vissen en Amfibieën
In het projectgebied zijn geen relevante waterlichamen aanwezig. Echter zijn er wel geschikte verblijfplaatsen voor de rugstreeppad (Afbeelding 5.6). In het projectgebied liggen op meerdere plaatsen tegels, dakpannen en puin, dit kan gebruikt worden als verblijfplaats voor de rugstreeppad. De aanwezigheid van de rugstreeppad kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

Ongewervelden
Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde ongewervelden waargenomen. Tijdens het veldbezoek is gekeken of er in het projectgebied wilde kamperfoelie groeit, waardplant van de kleine ijsvogelvlinder. Deze is niet aangetroffen. Vanwege het ontbreken van de voor beschermde ongewervelden benodigde specifieke habitats, is het niet aannemelijk dat beschermde soorten ongewervelden in het projectgebied aanwezig zijn.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Beschermde gebieden

Het projectgebied ligt buiten zowel Natura 2000-gebieden als Natuurnetwerk Nederland gebieden. Gezien de beperkte impact van de ontwikkeling en de afstanden tussen het projectgebied en deze gebieden, wordt verstoring hiervan uitgesloten. Eventuele effecten van de stikstofemissie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden en het toekomstig gebruik vallen buiten het kader van dit onderzoek.

6.2 Beschermde soorten

6.2.1 Flora

Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde vegetatie en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

Er komt Japanse duizendknoop (Fallopia japonica) voor binnen het projectgebied. Dit is een schadelijke invasieve exoot die op den duur schade kan veroorzaken aan fundering, verhardingen, infrastructuur, rioleringen en drainagebuizen (NVWA 2021). Ook ondermijnt de soort de stabiliteit van oevers, dijken en taluds door het wegconcurreren van (grasachtige) vegetatie. Het advies is daarom om deze soort te bestrijden.

6.2.2 Zoogdieren

De aanwezigheid van beschermde zoogdieren in het projectgebied kan niet worden uitgesloten. Dit betreft de aanwezigheid van steenmarter.

Een nader onderzoek naar beschermde zoogdieren en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.3 Zoogdieren: vleermuizen

Er is geen sprake van een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute binnen het projectgebied. Echter zijn er wel geschikte openingen in het pand waardoor de aanwezigheid van een verblijfplaats binnen het projectgebied niet op voorhand kan worden uitgesloten. Soorten die mogelijk aanwezig zijn binnen het projectgebied zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Verder kan het projectgebied mogelijk gebruikt worden als foerageerlocatie voor franjestaart, baardvleermuis en rosse vleermuis.

Een nader onderzoek naar beschermde vleermuizen en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.4 Vogels

Er zijn geschikte broedlocaties voor vogels waargenomen binnen het projectgebied. De aanwezigheid van diverse uilensoorten kan niet op voorhand worden uitgesloten. Voor gebouw bewonende broedvogels, huismus en gierzwaluw, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn geldt dat het gebouw wel geschikt is als potentiële nestlocatie.

Het projectgebied is (onderdeel van) het leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie (gaan) gebruiken. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen, globaal tussen 15 maart en 15 juli, uit te voeren. Ook is het mogelijk vlak voor de werkzaamheden het onderzoeksgebied te laten controleren op de aanwezigheid van broedende vogels door een deskundig ecoloog.

Een nader onderzoek naar beschermde vogelsoorten en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.5 Reptielen

Er zijn geschikte habitats en verblijfplaatsen voor beschermde reptielen waargenomen binnen het projectgebied. De aanwezigheid van beschermde reptielen kan daarom op voorhand niet worden uitgesloten. Soorten die mogelijk aanwezig zijn binnen het projectgebied zijn hazelworm, ringslang en gladde slang.

Een nader onderzoek naar beschermde reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.6 Vissen en amfibieën

In het projectgebied zijn geen relevante waterlichamen aanwezig. Echter zijn er wel geschikte verblijfplaatsen voor de rugstreeppad. De aanwezigheid van beschermde amfibieën kan daarom op voorhand niet worden uitgesloten.

Een nader onderzoek/ontheffingsaanvraag voor beschermde amfibieën is nodig.

6.2.7 Ongewervelden

Er zijn geen beschermde ongewervelden, of daarvoor geschikte habitats, waargenomen binnen het projectgebied. Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde insecten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

Bronnen

ArcGIS (2022). Geografisch informatiesysteem met kaarten van Esri, Natura2000 en NNN. Datum geraadpleegd: 1-2-2023.

Hunink, S. (2022). Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming. Natuurinclusief, Borculo. 13 p.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). https://ndff-ecogrid.nl/. Datum geraadpleegd: 30-1-2023.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) (2022). Unilijst. https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten. Datum geraadpleegd: 1-2-2023.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) (2021). Japanse duizendknoop Fallopia japonica. Factsheet. 5p. https://www.nvwa.nl/documenten/plant/planten-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/factsheet-japanse-duizendknoop

Overheid.nl. Officiële bekendmakingen. https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken. Datum geraadpleegd: 1-2-2023.

Patronale Dienst voor Organisatie en Kontrole van de Bestaanszekerheidstelsels (PDOK). https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl. Datum geraadpleegd: 1-2-2023.

Wet natuurbescherming (2015). https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01. Datum geraadpleegd: 1-2-2023.

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Soorten van de Vogelrichtlijn
De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1:

lid 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
lid 4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
lid 5 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten van de Habitatrichtlijn
Dit zijn soorten genoemd in de Habitatrichtlijn in bijlage IV, het verdrag van Bern in bijlage I en II en het verdrag van Bonn, bijlage II.

lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
lid 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
lid 5 Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten in Nederland.

lid 1 Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
onderdeel a In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
onderdeel b de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
onderdeel c vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijgestelde soorten
Er zijn een aantal soorten landelijk vrijgesteld bij specifieke activiteiten wanneer de Minister van Economische Zaken bevoegd gezag is. De lijst met deze soorten is te vinden via beschermdesoorten.nl onder provinciale vrijstellingen.

Jaarrond beschermde vogelnesten
De lijst met jaarrond beschermde nesten van vogels is een beleidsdocument dat is voortgevloeid uit de voormalige Flora- en faunawet en meegenomen is onder de Wet natuurbescherming. Wanneer er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen en/ of de gunstige staat van instandhouding van de soort lokaal in gevaar kan brengen, moeten er voor deze nesten mitigerende maatregelen worden getroffen. Een recente lijst met jaarrond beschermde nesten is te vinden via rvo.nl.

Zorgplicht
Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. ‘De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bijlage 2: Impressie projectgebied











Bijlage 3: Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna

In het verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennend onderzoek.

Voorbereidend onderzoek
- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

Verkennend veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen
- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennend veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de kans op aanwezigheid van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vleermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennend veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien een watervoerende watergang / sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitsel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennend onderzoek (quickscan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden bovenop het verkennend onderzoek.

Advies en rapportage
- De resultaten van het verkennend onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 4: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

